

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1923 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om inskränkning i den riksdagens ledamöter tillkommande motionsrätt.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 82, har herr *Akerlund* föreslagit, »att riksdagen för sin del beslutar den ändring i nu gällande lag, att riksdagens ledamöter ej må vara berättigade att väcka motioner om nya lagar och ändring i gällande lag, utom vid fjärde lagtima riksdagen i varje fyraårsperiod för andra kammaren, såvida de ej föränledas av och stå i omedelbart sammanhang med av Kungl. Maj:t till riksdagen avlämnade propositioner», samt anhållit att konstitutionsutskottet, för det fall att det fäste avseende vid motionen och helt eller delvis tillstyrkte densamma, ville föreslå de lagändringar, som funnes erforderliga för syftets vinnande.

Beträffande den till stöd för detta yrkande förebragta motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Då tidigare gång efter annan fråga väckts om inskränkning i den motionsrätt, som jämlikt riksdagsordningen tillkommer riksdagens ledamöter, har därmed huvudsakligen avsetts att förebygga, att behandlingen av sådana förslag, om vilka det på en eller annan grund med skäl kunde antagas, att de ej komme att av riksdagen bifallas, onödigtvis finge öka riksdagens och dess utskotts arbetsböda. Föreliggande förslag syftar vida längre. Motionären avser nämligen, att motioner i lagfrågor — så vida de ej stode i omedelbart samband med en kunglig proposition — endast skulle få väckas vid den fjärde riksdagen i varje period, en inskränkning i motionsrätten, som tydligtvis förhindrar väckandet av ej blott utsiktslösa förslag, utan även sådana förslag, som äga förutsättningar att vinna riksdagens bifall. Att jämväl det senare varit motionärens syfte, framgår därav, att han som motiv för sitt förslag i första rummet anför, att enligt hans uppfattning ett alltför stort antal lagar och författningar under senare år tillkommit.

Utskottets yttrande.

De skäl, som kunna tala för att söka förebygga, att riksdagen betungas med behandlingen av utsiktslösa förslag, utgöra således ingalunda tillräcklig anledning att bifalla motionärens vida längre gående yrkande. Det kan också sättas i fråga, huruvida den av motionären berörda gruppen av motioner, nämligen i lagfrågor, ur förevarande synpunkt förtjänar större uppmärksamhet än exempelvis motioner i anslagsfrågor. Ej heller hava andra skäl anförts för att, på sätt i motionen föreslås, åvägabringa en avsevärd rubbning i den enligt grundlagarna bestående principiella likställigheten mellan Kungl. Maj:t och riksdagen i avseende å initiativrätt. Den genomgripande förändring i vår författning, som förslaget sålunda innebär, skulle dessutom ovillkorligen kräva en ej oväsentlig omläggning av riksdagens arbetsformer, varvid bland annat bör uppmärksammas den väsentligt förändrade fördelning av ärendena mellan olika riksdagar, som bleve en följd av bifall till motionen.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 april 1923.

På konstitutionsutskottets vägnar:

SAM. CLASON.

Närvarande: herrar *Clason, Strömberg, Hellberg, Thulin, G. W. Hansson, von Geijer, Lyberg, Stendahl**, *P. J. Gustafsson, P. E. A. Jonsson**, *Jansson i Edsbäcken, Nilsson i Antnäs, K. A. Westman, Bäckström, Andersson i Igelboda, Gustafson i Kasenberg, Karlsson i Vadstena, Fast, Björkman i Norrköping och Jensen.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.